IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Obrony Narodowej**
(nr 62)
z dnia 10 marca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Obrony Narodowej (nr 62)

10 marca 2022 r.

Komisja Obrony Narodowej, obradująca pod przewodnictwem posłów **Michała Jacha (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o obronie Ojczyzny (druk nr 2052).

W posiedzeniu udział wzięli: **Wojciech Skurkiewicz** sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Emilia Kunikowska** asystentka przewodniczącego Komisji Obrony Narodowej, a także zdalnie: **Lech Skrzynecki** zastępca dyrektora Departamentu Prawnego w Narodowym Banku Polskim, **Krzysztof Kopeć** prezes zarządu Polskiego Związku Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego – Krajowi Producenci Leków wraz ze współpracownikiem, **Katarzyna Urbańska** dyrektor Zespołu Prawno-Legislacyjnego w Związku Banków Polskich, **Tomasz Scheffler** zastępca kierownika Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych oraz **Damian Wyrzykowski** ekspert w ZP-L ZBP.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Strzępek, Jacek Zientarski, Łukasz Żylik** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Jakub Bennewicz, Tomasz Czech, Krzysztof Karkowski, Jacek Markiewicz, Sławomir Osuch, Piotr Podczaski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dobry wieczór państwu. Otwieram 62. posiedzenie Komisji Obrony Narodowej, zwołane na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu, które prowadzone będzie z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Witam przybyłych posłów i wszystkich, którzy uczestniczą w posiedzeniu w trybie online. Witam przedstawicieli Ministerstwa Obrony Narodowej: pana Wojciecha Skurkiewicza sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, pana Piotra Zuzankiewicza dyrektora Departamentu Strategii i Planowania Obronnego, pana Gabriela Brańkę dyrektora Departamentu Kadr, pana pułkownika Andrzeja Kuśmierczaka zastępcę dyrektora w Departamencie Kadr, pana Dawida Stachurskiego zastępcę dyrektora Departamentu Prawnego, pana pułkownika Sławomira Kozickiego zastępcę dyrektora Departamentu Budżetowego, pana pułkownika Rafała Tabakę głównego specjalistę w Wydziale Systemów Finansowania w Departamencie Budżetowym, pana pułkownika Mariusza Świderskiego zastępcę dyrektora Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia, panią Annę Bajurską radcę prawnego w Departamencie Prawnym, panią Elżbietę Adamczyk-Łojek głównego specjalista ds. legislacji w Departamencie Prawnym, pana pułkownika Tomasza Adamczyka radcę prawnego w Departamencie Prawnym, pana pułkownika Tomasza Majdana naczelnika wydziału, radcę prawnego w dowództwie Wojsk Obrony Terytorialnej, panią Karolinę Dubis zastępcę dyrektora Departamentu Strategii i Planowania Obronnego, pana pułkownika Arkadiusza Chojnackiego głównego specjalistę w DSiPO. Organizacje – zdalnie: pan Krzysztof Kopeć prezes zarządu Polskiego Związku Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego – Krajowi Producenci Leków, pan Grzegorz Rychwalski wiceprezesa Polskiego Związku Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego – Krajowi Producenci Leków, pani Katarzyna Urbańska dyrektor Zespołu Prawno-Legislacyjnego Związku Banków Polskich, pan Damian Wyrzykowski ekspert w Zespole Prawno-Legislacyjnym Związku Banków Polskich, pan Lech Skrzynecki zastępca dyrektora Departamentu Prawnego w Narodowym Banku Polskim oraz

pan Tomasz Scheffler zastępcę kierownika Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych.

Jednocześnie informuję, że posłowie – członkowie Komisji – obecni na sali obrad głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej, którą należy przyłożyć z lewej strony mikrofonu. Wówczas nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej i nie używają tabletów.

W tej chwili przystąpimy do stwierdzenia kworum. Proszę państwa posłów o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Dziękuję.

Głosowało 39 posłów. Stwierdzam kworum.

Stwierdzam przyjęcie protokołów z posiedzeń od 58. do 61., wobec niewniesienia do nich zastrzeżeń.

Porządek dzienny obejmuje następujący temat: Rozpatrzenie sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o obronie Ojczyzny – druk nr 2052. Sprawozdanie przedstawia przewodniczący podkomisji poseł Michał Jach. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam, że przyjęliśmy porządek dzienny posiedzenia. Sprzeciwu nie słyszę.

Posiedzenie Komisji jest realizowane w formie wideokonferencji w systemie Whereby. Udział posłów oraz gości zewnętrznych ogranicza się do kliknięcia w link i połączenia z pokojem wideokonferencyjnym, zgodnie z załączonymi instrukcjami. Transmisja na żywo dostępna jest w aplikacji do głosowania oraz na stronie sejmowej www.sejm.gov.pl. Chęć zabrania głosu zgłasza się poprzez mail na adres kobn@sejm.gov.pl lub poprzez czat w aplikacji Whereby, po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego. Linka proszę używać w przypadku aktywnego uczestnictwa w posiedzeniu Komisji, np. w przypadku chęci zabrania głosu w trakcie posiedzenia. W innym przypadku posiedzenie Komisji można śledzić z poziomu transmisji na stronie internetowej Sejmu.

Pragnę również przypomnieć, że na posiedzeniu Komisji w dniu 13 lutego 2020 r. przyjęliśmy propozycję prezydium Komisji w sprawie ograniczenia czasu wystąpień na naszych posiedzeniach. Pierwsze wystąpienie posła może trwać maksymalnie 10 minut, a każde kolejne 5 minut. Proszę o przestrzeganie tych limitów czasowych, żeby nasza dyskusja na posiedzeniach Komisji była uporządkowana i rzeczowa.

Proszę państwa, rozpoczynając posiedzenie i prace nad ustawą o obronie Ojczyzny pragnę podziękować wszystkim posłom, a przede wszystkim członkom podkomisji nadzwyczajnej, którzy naprawdę włożyli wielki wysiłek i zaangażowanie w naszą pracę w ostatnim tygodniu. Bardzo serdecznie państwu za to dziękuję. Tylko dzięki tej sprawnej pracy, pomimo tego, że rozmowy były czasem bardzo trudne… Ci, którzy obserwowali, mogli zauważyć, że były różne zdania. W czasie tego tygodnia przyjęliśmy sprawozdanie. Przyjęliśmy takie rozwiązania, które – mam nadzieję – jeszcze poprawiają tę niezwykle istotną ustawę. Pragnę również bardzo serdecznie podziękować przedstawicielom Biura Legislacyjnego, którzy wykonali gigantyczną pracę. Przy 805 artykułach i tej pracy, która wykonywaliśmy, nasi współpracownicy, przyjaciele z Biura Legislacyjnego, mieli naprawdę bardzo ograniczony czas wypoczynku i snu, ale rzeczywiście sprawili się w sposób niezwykle efektywny, za co – również w imieniu całej podkomisji – serdecznie im dziękuję.

Podkomisja pracowała w nadzwyczajnym trybie. W tym tygodniu w efekcie przeprowadzenia 4 posiedzeń przyjęła sprawozdanie o projekcie ustawy. Podczas prac podkomisji zgłoszono ponad 200 poprawek merytorycznych oraz 150 poprawek o charakterze legislacyjno-redakcyjnym. Nie mówię tutaj o różnych literówkach, które też wychwytywaliśmy. Wychwytywali je również przedstawiciele Biura Legislacyjnego. Wszystkie poprawki były szczegółowo rozpatrywane. Do wszystkich odnieśli się przedstawiciele Rady Ministrów i Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu. Pragnę także poinformować państwa, że w pracach podkomisji brali udział przedstawiciele organizacji gospodarczych, którzy mieli pełną swobodę przedstawiania swoich stanowisk oraz propozycji zmian w projekcie.

Proszę państwa, to jest naprawdę bardzo duże i ważne wydarzenie w pracach naszej Komisji w tej kadencji Sejmu. Wszyscy posłowie z Komisji Obrony Narodowej mają prawo czuć się dumni, że brali i jeszcze biorą udział w przygotowaniu tego, jakże istotnego aktu

prawnego. Wiadomo, że legislacja, to jest clou. To jest sama esencja pracy parlamentarzysty. Dzisiaj jesteśmy w trakcie pracy nad ustawą, która będzie na lata. Nad ustawą, która nawet w skali całego parlamentu, zdarza się niezbyt często.

A teraz, proszę państwa, czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Proszę państwa, chcę jeszcze powiedzieć, że teraz przystępujemy do dyskusji na temat pracy, którą wykonaliśmy. Bardzo proszę, pan minister i wiceprzewodniczący Komisji Obrony Narodowej, ale również wiceprzewodniczący podkomisji nadzwyczajnej, któremu również dziękuję za aktywność i pracę. Bardzo proszę, panie ministrze. Proszę o zabranie głosu.

Poseł Czesław Mroczek (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, prace podkomisji przebiegały sprawnie, w takim duchu, żebyśmy przyjęli podstawę do działań, które umożliwią wzmocnienie sił zbrojnych Rzeczypospolitej, a tym samy wzmocnienie odporności naszego kraju na zagrożenia, na które patrzymy ze smutkiem, z obawami i wątpliwościami, ale również z nadzieją na to, że będziemy potrafili wzmocnić naszą ojczyznę tak, by była odporna na zagrożenia. Ta praca, która była sprawna, obejmowała jednak, co naturalne, obszary, w których się w sposób istotny różniliśmy. Jednym z takich obszarów jest kwestia związana z funkcjonowaniem wojskowych komend uzupełnień i wojewódzkich sztabów wojskowych, jak również wojskowych pracowni psychologicznych. Te, wymienione przeze mnie instytucje, mają być zlikwidowane. Na ich miejsce mają powstać centra rekrutacyjne.

Zatem zadania mobilizacji, którymi te instytucje się zajmują, zostaną wystawione na dużą próbę. To jest kwestia, którą omawialiśmy. Przestrzegaliśmy przed takim działaniem. Nie może być tak, że w tak trudnym momencie, przy istnieniu tak poważnego zagrożenia, likwiduje się czy zmienia się instytucje i osoby, które zajmują się mobilizacją i uzupełnianiem stanów osobowych. Proszę państwa, w tym zakresie, mimo tego, że wszyscy przedstawiciele opozycji w podkomisji byli zgodni co do tego, że nie wolno tego robić, większość rządowa pozostała przy swoim. W projekcie przyjętym przez podkomisję w dalszym ciągu podtrzymany jest zamiar likwidacji wymienionych instytucji, składających się na wojskową administrację terenową. To rozwiązanie niedobre, które zamiast przyczynić się do wzmocnienia odporności naszego kraju może przynieść efekt dokładnie odwrotny.

Proszę państwa, w związku z tym zapowiadam, że w imieniu klubu Koalicji Obywatelskiej w drugim czytaniu zgłosimy po raz kolejny poprawkę, która będzie temu przeciwdziałać, która będzie zmierzać do wykreślenia tych przepisów które niosą za sobą tak wielkie ryzyko dla odporności naszego kraju.

Kolejna ważna kwestia, to finansowanie sił zbrojnych. Zgodziliśmy się wszyscy co do tego, żeby zwiększyć do 3% PKB wskaźnik finansowania z budżetu wydatków obronnych. Jak państwo wiedzą, poza tym na mocy tej ustawy tworzy się fundusz zadłużeniowy. Ten fundusz zadłużeniowy jest pomyślany jako fundusz poza budżetem, omijający wszystkie bezpieczniki budżetowe, w tym regułę wydatkową. Fundusz był pomyślany jako fundusz poza kontrolą parlamentarną. W wyniku porozumienia, które tutaj nastąpiło, fundusz będzie poddany kontroli parlamentarnej, sejmowej. Uznajemy to za istotną zmianą w stosunku do tego, co było w przedłożeniu rządowym. Za dojście do tego porozumienia chcę podziękować również stronie rządowej. Przy okazji przywróciliśmy… To znaczy, był zamiar ograniczenia roli parlamentu w zakresie przyjmowania programu rozwoju sił zbrojnych. W tej chwili Komisja ma takie uprawnienie. Strona rządowa chciała ograniczyć w tym zakresie kontrolę parlamentarną, ale tutaj również przywrócone zostały obowiązujące normy.

Proszę państwa, wszystko, co uda nam się zrobić w sprawie tej ustawy, uchwalając ją ostatecznie, ma przecież stanowić podstawę do tego, żeby wzmocnić nasze siły zbrojne i wzmocnić nasze państwo. W związku z tym uznajemy – rozumiem, że w tej sprawie jest już wstępne uzgodnienie – że ta ustawa powinna zobowiązywać Radę Ministrów do uchwalenia w ciągu – jak uznaliśmy – 3 miesięcy od jej przyjęcia pakietu wzmocnienia sił zbrojnych. Ten pakiet wzmocnienia sił zbrojnych powinien określać najważniejsze działania z zakresu modernizacji technicznej sił zbrojnych, czyli pokazywać uzbrojenie

i sprzęt wojskowy, który pozyskamy nie w perspektywie 15 czy 20 lat, tylko w ciągu najbliższych miesięcy i 2–3 lat.

Chcemy, żeby ten pakiet był pakietem wzmocnienia na lata 2023–2025. Chcemy, żeby w tym pakiecie oprócz zamierzeń modernizacyjnych były pokazane zamierzenia związane ze zwiększeniem liczebności sił zbrojnych, ze zmianami składu bojowego. Proszę państwa, jak powiedziałem, Polacy od lat wyrażają zgodę na przeznaczanie dużych kwot na obronę narodową. W tej chwili jest zgoda na to, żeby wydatki na obronę narodową w Polsce radykalnie zwiększyć. Ale przecież to przyzwolenie Polaków czy chęć przeznaczania większych pieniędzy na siły zbrojne wynika z tego, że jest oczekiwanie kierowane do nas – do parlamentarzystów i przedstawicieli rządu – że te pieniądze nie zostaną zmarnowane, że zostaną wykorzystane jak najbardziej efektywnie, a przede wszystkim, że nie zmarnujemy czasu, który mamy na to, żeby wzmocnić nasze siły zbrojne i naszą ojczyznę.

Jeżeli mówimy o obronie ojczyzny, to nie możemy również zapominać o polskim przemyśle. Bez własnego potencjału przemysłowego nie ma obrony ojczyzny. Cieszę się, że wniosek klubu Koalicji Polskiej, złożony przez pana posła Bejdę, który zapewne szerzej go omówi niż ja w tej chwili, został przyjęty. Proszę państwa, proszę o to, żeby państwo przyjęli nasze poprawki, które złożymy w drugim czytaniu, odnoszące się do wojskowych komend uzupełnień i wojewódzkich sztabów wojskowych oraz ustanowienia mechanizmu pakietu wzmocnienia sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Panie przewodniczący, jeszcze raz dziękuję za sprawną pracę w podkomisji. Dziękuję bardzo. Dziękuję też państwu.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Następny do głosu zapisał się pan poseł Mirosław Suchoń. Tym razem…

Poseł Cezary Tomczyk (KO):

Przepraszam bardzo, panie przewodniczący, chciałem tylko przypomnieć, bo umówiliśmy się, żeby kontynuować to w takim dwugłosie.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Rzeczywiście. W takim razie pan poseł Cezary Tomczyk. Bardzo proszę.

Poseł Cezary Tomczyk (KO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, na samym wstępie też chciałbym podziękować panu, ale też całej podkomisji i wszystkim, którzy nad tą ustawą pracowali. Zgadzam się w 100%, że jest to ustawa bardzo ważna. Ten czas przejdzie do historii, jeżeli chodzi o uchwalenie tej ustawy. Jesteśmy po sprawozdaniu. Jest to taki moment, żeby pewne rzeczy podsumować i zapowiedzieć. Na pewno od wieków jest tak, że zawsze obowiązywała taka zasadna, że albo ma się armię swoją, albo cudzą. My wybieramy swoją armię. Trzeba sobie jasno powiedzieć, że dziś państwo polskie dostaje gigantyczne narzędzie. Specjalnie używam tutaj sformułowania „państwo polskie”, a nie „konkretny rząd”, bo rządy się zmieniają, a państwo polskie musi trwać. Dlatego tak ważne jest, że te narzędzia zostaną z nami na wiele, wiele lat. Dziesiątki miliardów złotych trafią do polskiego państwa na modernizację polskiej armii – minimum 3% PKB na obronność. Z kolei od poszczególnych rządów będzie zależeć, jak te środki zostaną wykorzystane.

Polskie siły zbrojne potrzebują radykalnego wzmocnienia. Taką historyczną decyzję dzisiaj podejmujemy. Nie mam tu żadnych wątpliwości. Bardzo ważne jest, żeby zdawać sobie sprawę, że taką decyzję podejmujemy jako cała klasa polityczna. Wiemy, że w historii nie zawsze tak bywało, że akurat, jeżeli chodzi o potencjał polskiej armii, zawsze była zgodność, że ten potencjał musi być bardzo duży. Mam nadzieję, że będziemy mogli tę ustawę przyjąć na samym końcu prac przez aklamację. Dziś wszyscy musimy stanąć na wysokości zadania, bo zagrożenie jest po prostu bardzo blisko nas. Ale jednocześnie nie zapominamy tego wszystkiego, co działo się przez ostatnie lata. Mówię też o złych rzeczach, które działy się w ostatnich latach. Nie zapominamy o czystkach wśród oficerów, o wstrzymaniu modernizacji czy o różnych nieudanych eksperymentach kadrowych. Na pewno jest tak, że ta ustawa nie jest doskonała, ale ta ustawa jest wynikiem pewnego kompromisu.

Dzięki pracy w podkomisji udało nam się wprowadzić kontrolę parlamentarną nad Funduszem Wzmocnienia Sił Zbrojnych. Uważam, że to jest krok we właściwym kierunku. Zarówno plan, jak i wykonanie trafią do Komisji Obrony Narodowej.

Jest jednak kilka rzeczy, których w tej ustawie brakuje. Te poprawki będziemy składali w drugim czytaniu. Chciałbym się skupić na jednej z nich. Jedną z nich jest przepis, który mówi, że spółki strategiczne nie mogą być wyprzedawane wtedy, kiedy uruchomiony jest art. 4 Traktatu waszyngtońskiego, czyli art. 4 traktatu o NATO. Trzeba sobie jasno powiedzieć, że w ramach mobilizacji gospodarki – a o tym jest mowa w tej ustawie – państwo polskie powinno zrezygnować ze sprzedaży ponad 400 stacji paliw rosyjskiej, przepraszam, węgierskiej firmie MOL, jak również ze sprzedaży baz paliwowych. To jest sytuacja wyjątkowa dlatego, że węgierski MOL po sprzedaży mu 417 stacji stanie się trzecim największym detalistą w Polsce. Trzeba sobie z tego zdawać sprawę, szczególnie wobec tego, co dzieje się dzisiaj na świecie. Nie można przejść nad tym do porządku. Dlatego chciałbym tylko państwu przypomnieć, bo myślę, że to jest bardzo istotne, że 2 lutego, czyli na chwilę przed tym, co obserwujemy za naszą wschodnią granicą, doszło do spotkania prezydenta Putina z premierem Orbanem. Wszyscy pamiętamy tę scenę, kiedy razem w wielkiej sali pili szampana. Później – 16 lutego – dochodzi do spotkania pana Obajtka, prezesa Orlenu, z panem Orbanem. Już 2 marca dostajemy komunikat od premiera Orbana, że Węgry podtrzymują umowę z Rosjanami na import gazu i rozbudowę elektrowni jądrowej. Jednocześnie tego samego dnia pan Obajtek mówi – tutaj cytat – „Wojna nie zatrzyma paliwowej fuzji". 7 marca Węgry ogłaszają, że nie ma zgody na sankcje energetyczne w stosunku do Federacji Rosyjskiej. Trzeba sobie jasno powiedzieć, że jeśli zmieniają się realia, powinna się zmienić decyzja w tej sprawie.

Rozumiem, że przesłanki, które kierowały państwem wcześniej – zwracam się do rządu – być może były inne, ale realia się zmieniły. Premier Orban nie zgodził się na transport amunicji na Ukrainę. Premier Orban nie zgadza się na sankcje energetyczne. Premier Orban – według węgierskich dziennikarzy – wystawił tzw. złotą wizę szefom rosyjskich służb specjalnych. Jest pytanie, jakiego jeszcze testu w tej sprawie dzisiaj potrzeba, bo MOL to w tej chwili faktycznie Rosjanie, biorąc pod uwagę to wszystko, co się dzieje? Mam nadzieję, że w tej sprawie przyjdzie otrzeźwienie. Mam nadzieję, że w tej sprawie będzie przyjęta nasza poprawka w drugim czytaniu.

Podsumowując jeszcze raz powiem, że to jest rzeczywiście gigantyczne narzędzie dla polskiego rządu. To miliardy złotych. Chciałbym zwrócić się do rządu, żeby państwo pamiętali, że każda złotówka, która będzie wydana, będzie prześwietlona w przyszłości. Będzie też prześwietlona przez Komisję Obrony Narodowej, dlatego że nie możemy pozwolić, żeby żadna złotówka się zmarnowała, bo każda jest dzisiaj potrzebna polskim siłom zbrojnym. Jeszcze raz bardzo dziękuję za pracę podkomisji. Dziękuję stronie rządowej i dziękuję przewodniczącemu Jachowi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę bardzo, w tej chwili zgłoszony jest pan minister Siemoniak. Tak? Nie. To proszę, pan przewodniczący Marcin Kulasek.

Poseł Marcin Kulasek (Lewica):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, obrady podkomisji nadzwyczajnej do spraw rozpatrzenia ustawy o obronie Ojczyzny miały charakter merytoryczny. Podczas prac podkomisji przyjęto wiele poprawek Lewicy. Część z naszych poprawek nie została poddana pod głosowanie ze względu na wcześniej przyjęte poprawki zgłoszone przez posłów z innych klubów opozycyjnych. Za szczególnie istotne uważam przyjęcie poprawki nr 120, dzięki której Lewica zabezpieczyła miejsca pracy i służby ok. 3 tys. pracowników i żołnierzy wojewódzkich komend uzupełnień i wojewódzkich sztabów wojskowych. Przyjęcie poprawki oznacza, że osoby pracujące i pełniące służbę w wojskowych komendach uzupełnień i w wojewódzkich sztabach wojskowych nie będą podlegały weryfikacji. W związku z tym widmo masowych zwolnień pracowników zostało zablokowane. Dzięki decyzji podkomisji tysiące osób, które związały swoje życie z Wojskiem Polskim, będą miały, szanowni państwo, spokojny sen. W trudnych czasach nie będą musiały się martwić o przyszłość.

Podczas prac podkomisji przyjęto również poprawkę Koalicji Obywatelskiej, poddającą Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych kontroli sejmowej Komisji Obrony Narodowej. Wobec decyzji podkomisji analogiczna poprawka Lewicy nie była poddawana pod głosowanie. Ponadto przyjęto poprawkę Lewicy, zgodnie z którą program rozwoju sił zbrojnych będzie opiniowany przez Komisję Obrony Narodowej. Co więcej, zgodnie z przyjętą poprawką minister obrony narodowej będzie co roku składał Sejmowi informację z wykonania programu rozwoju sił zbrojnych. W pierwotnym tekście projektu przepis mówił o okresie dwuletnim. W związku z powyższym Lewica poprze skierowanie projektu ustawy do dalszych prac parlamentarnych w kształcie przyjętym przez podkomisję. Sama ustawa w obecnym kształcie zawiera rozwiązania, które oceniamy pozytywnie. Po pierwsze, jest tu wiele zachęt do odbywania służby wojskowej i wiązania swojej przyszłości z wojskiem. Po drugie, brak decyzji o przywróceniu poboru. Jako Lewica stoimy jednoznacznie na stanowisku, że podstawą nowoczesnej armii nie powinni być ludzie, którzy są do służby przymuszani. To nie te czasy, szanowni państwo. Rezerwę należy budować, wykorzystując młodych ludzi, którzy zdecydują się na odbycie dobrowolnej służby zasadniczej. Po trzecie, pozytywnie oceniamy przepisy, które mają służyć rozbiciu „szklanego sufitu" i ułatwieniu osiągnięcia stopnia oficerskiego.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jako Lewica stoimy na stanowisku, że zakres kontroli parlamentarnej nad Funduszem Wsparcia Sił Zbrojnych powinien być większy podobnie, jak rola szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w określaniu kierunków modernizacji sił zbrojnych. 3% PKB na obronność, to obecnie trudna konieczność, podobnie jak model finansowania modernizacji sił zbrojnych z emisji długu publicznego. Nie są to rozwiązania budzące entuzjazm, ale w odpowiedzialności za państwo przyjmujemy je do wiadomości.

Szanowni państwo, zadaniem głównych sił politycznych powinno być opracowanie konsensu co do kształtu polskiej armii. Należy przeanalizować przebieg wojny na Ukrainie i wyciągnąć z niej konkretne wnioski. Musimy odpowiedzieć sobie na pytanie, czy rzeczywiście potrzebujemy armii liczącej 300 tys. żołnierzy. Może 3% PKB przeznaczyć na budowę armii mniej licznej, ale doskonale wyszkolonej i wyposażonej, dysponującej satelitarnym rozpoznaniem i nowoczesnym systemem zarządzania polem walki. Na te pytania nie udzielimy dzisiaj odpowiedzi, ale będziemy musieli udzielić jej niebawem wspólnie. Szanowni państwo, jedna kwestia jest obecnie jasna. Polska potrzebuje nowoczesnego systemu obrony powietrznej. Realizacja programów „Wisła" i „Narew" musi być najwyższym priorytetem rządu. Dwie baterie „Patriot", to zdecydowanie za mało. Stwórzmy taką armię, której będzie się bał potencjalny agresor ze wschodu. Z Warszawy musi popłynąć jasny komunikat, że tworzymy tak silną i nowoczesną armię, że jeśli ktokolwiek postanowi ugryźć Polskę, to na naszej ojczyźnie połamie sobie zęby. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Proszę o zabranie głosu pana posła Pawła Bejdę.

Poseł Paweł Bejda (KP):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, chciałbym przyłączyć się do podziękowań za ciężką, merytoryczną pracę w podkomisji panu przewodniczącemu. Również Biuro Legislacyjne, a także pan minister i jego ludzie tak bardzo elastycznie i na bieżąco podchodzili do naszych poprawek. To nie jest łatwa praca. To było ponad 800 artykułów. Każdy z tych artykułów był dotknięty i rozpatrzony. Poprawek było naprawdę sporo. Było też sporo dyskusji. Chcę państwu powiedzieć, że ta ustawa jest naprawdę bardzo ważna. Zdajemy sobie sprawę jako klub Koalicji Polskiej, Polskiego Stronnictwa Ludowego, jak ważna jest to ustawa, jaką ma wagę, szczególnie w obliczu agresji Rosji na Ukrainę. Chcę tylko przypomnieć, że ten projekt ustawy był przygotowywany przez stronę rządową, kiedy jeszcze tej agresji nie było.

Dlatego przyłączem się do tego, co powiedział pan minister Mroczek, że ten projekt, że ta ustawa powinna być podzielona na dwie części. Już dziś powinniśmy zająć się pieniędzmi na wojsko. Chodzi o zakup sprzętu, a także o sprawy związane ze zwiększeniem liczebności armii. Natomiast myślę, że na pozostałe sprawy strukturalne związane z armią w sensie kadrowym nie jest to dobry czas. Bo to jest czas wojny, drodzy państwo.

Nie jest to czas – mówiłem to na posiedzeniu podkomisji – żeby żołnierze bronili swoich stanowisk pracy, zamiast bronić ojczyzny, żeby w jakikolwiek sposób były zachwiane sprawy czy obawy związane ze służbą. Ale – oczywiście – wola rządzących była taka, a nie inna. Pracowaliśmy nad tym projektem ustawy. Oczywiście, będziemy dalej popierać to, co zostało przedstawione jako sprawozdanie podkomisji, bo zostało ono przegłosowane.

Jako Polskie Stronnictwo Ludowe i klub Koalicja Polska złożyliśmy dwie poprawki. Poprawkę, żeby wydatki Ministerstwa Obrony Narodowej na zbrojenia, na obronność kraju podnieść do 3% już od tego roku. Nie zostało to przyjęte ze zrozumieniem. Strona rządząca powiedziała, że tak, ale od przyszłego roku. My wyciągamy ręce. Proszę bardzo. Są takie potrzeby. Widzimy, że są takie potrzeby. Szkoda, że państwo nie przyjęli takiej poprawki. Druga z poprawek została przyjęta, za co bardzo serdecznie dziękuję. Jest to poprawka dotycząca tego, że wydatki na uzbrojenie polskiej armii mają pozostać w wysokości co najmniej 50% w Polsce, w polskich zakładach pracy, w polskich zakładach zbrojeniowych. Obojętnie, czy to są spółki Skarbu Państwa czy to są zakłady prywatne. Nie chodzi o to, czy rządzącym podobają się jedne, drugie czy trzecie zakłady. W tych zakładach pracują Polacy. Te zakłady mają odpowiednie koncesje, pozwolenia. One również budują PKB – PKB Polski – tak bardzo potrzebne w obecnym czasie. Nie wolno lekceważyć tych naszych zakładów i naszej myśli naukowej, bo przecież też mamy swój dorobek. W tej chwili jest przeogromna szansa, żeby z tego budżetu zasilić również polską myśl technologiczną.

Drodzy państwo, w perspektywie 15 lat, w perspektywie długofalowej to będzie ponad 600 mld zł. To jest niesamowita ilość pieniędzy. Jeżeli końcowy projekt ustawy zostanie przegłosowany w tej wysokości tych 50%, to dużo pieniędzy pozostanie w polskiej gospodarce. Chcę państwu powiedzieć, że każda złotówka wydana na zbrojenia, po pewnym czasie przynosi 10 następnych złotówek, żeby utrzymać dany sprzęt. I jest pytanie, czy kupimy go w Polsce czy za granicą?

Szanowni państwo, jako klub Koalicji Polskiej, Polskiego Stronnictwa Ludowego nie będziemy zgłaszali następnych poprawek. Myślę, że to, co już zostało przeprocesowane, również powinno być przyjęte przez Wysoką Komisję, o co wnoszę i o co proszę. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Następnie poproszę o zabranie głosu pana posła Mirosława Suchonia.

Poseł Mirosław Suchoń (Polska2050):

Bardzo uprzejmie dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, to była rzeczywiście niezwykle ciężka praca, bardzo merytoryczna. Dziękuję wszystkim członkom podkomisji i przedstawicielom ministerstwa, panu przewodniczącemu, a także kołom Polska Partia Socjalistyczna i Polskie Sprawy, a w szczególności panu posłowi Rozenkowi i panu posłowi Szramce. Koło Parlamentarne Polska 2050 reprezentowało te koła w podkomisji. Chcę powiedzieć, że zarówno pan poseł Rozenek, jak i pan poseł Szramka również bardzo ciężko pracowali, nie będąc wprost przedstawicielami w podkomisji. Tutaj też należą się podziękowania i te podziękowania składam.

Szanowni państwo, mam takie poczucie, że praca podkomisji nad ustawą, która jest niezwykle istotna, bo stanowi podstawę do zapewnienia bezpieczeństwa naszego państwa i zapewne będzie funkcjonowała w perspektywie kilkudziesięcioletniej, była niezwykle skuteczna, biorąc pod uwagę zmiany, które zostały wprowadzone. Do pozytywów z pewnością należy zaliczyć zwiększenie finansowania do 3%. To jest decyzja, która nie budziła w podkomisji żadnych wątpliwości. Była wręcz oczekiwana przez członków podkomisji. Pozytywem jest także utworzenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, a w szczególności zapewnienie mechanizmów kontroli parlamentarnej. Przypomnę, że jako Polska 2050 podkreślaliśmy, że mechanizmy kontroli są niezwykle istotne, biorąc pod uwagę skuteczność efektywność wydawania tych dużych środków.

To są środki pochodzące w dużej mierze z podatków ciężko wypracowanych przez społeczeństwo. Społeczeństwo, obywatele muszą mieć pewność, że środki są wydatkowane w sposób należyty, a parlament ma możliwość kontroli sposobu wydatkowania

tych środków. Udało się to osiągnąć podobnie, jak przy wprowadzeniu przepisów, które spowodują, że nie będzie szerokich zwolnień specjalistów w wojewódzkich sztabach wojskowych i w wojskowych komendach uzupełnień. Impulsem do dyskusji, a później przyjęcia poprawki, była poprawka Polski 2050. Bardzo się cieszę, że poprawka, o której przed chwilą mówił poseł z Lewicy, została przyjęta. To naprawdę bardzo ważne, żebyśmy w tym czasie, który jest niezwykle wymagający z punktu widzenia stabilności państwa, nie doprowadzali do sytuacji pewnego chaosu, aczkolwiek zaraz będę mówił również o możliwym chaosie, bo likwidacja wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzupełnień miała być zatrzymana, ale – niestety – to nie doszło do skutku. Oczywiście, jasny sygnał dotyczący wsparcia polskiego przemysłu w postaci przepisu o minimalnym poziomie finansowania, uważamy za niezwykle istotny. To jest krok w dobrą stronę.

Natomiast zaraz również wspomnę o pewnym minusie, który nie został ujęty w ustawie. Będziemy to przedstawiać również w drugim czytaniu. Przyjęto wiele poprawek Polski 2050, które dotyczyły m.in. zrównania praw osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę z prawami osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych. To jest niezwykle ważne, aby również w takiej ustawie obywatele mieli pewność, że wobec prawa są równi. Wprowadzono zmianę – również z inspiracji Polski 2050 – zapewniającą elastyczność w zakresie uruchamiania planu zabezpieczenia potrzeb sił zbrojnych, realizowanego przez przedsiębiorców. To jest niezwykle istotny obszar, który może skutkować sprawnym albo nieudolnym wdrożeniem planów awaryjnych. Bardzo potrzebujemy tutaj możliwości elastyczności. Nasza poprawka zapewnia to bezpieczeństwo w tym obszarze.

Jest też duży obszar, w którym nie doszło do porozumienia, chociaż mam nadzieję, że jeszcze przed drugim czytaniem takie porozumienie będzie możliwe. Po pierwsze, jest to kwestia wzmocnienia potencjału naszego państwa już dzisiaj. Dyskutowaliśmy podczas posiedzenia i w rozmowach członków Komisji o potrzebie ujęcia jasnego sygnału, który byłby widziany także przez obywateli, że Komisja Obrony Narodowej, parlament i rząd widzą potrzebę takiego pilnego działania już dzisiaj, zwłaszcza w zakresie obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej. Tutaj przed chwilą została zapowiedziana poprawka przez pana ministra Mroczka. To jest poprawka, którą z pewnością będziemy popierać. Ona pokazuje również to, o czym mówiła Polska 2050.

Z pewnością potrzebujemy również zauważenia potencjału sektora prywatnego, sektora, który może działać w zakresie obronności. Uznajemy, że jednym z minusów jest tutaj nieuwzględnienie zapisów strategii bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej podpisanej przez prezydenta, odnoszących się do równego traktowania podmiotów prywatnych z podmiotami państwowymi. Już dzisiaj zapowiadam, że Polska 2050 będzie zgłaszać taką poprawkę. Uważamy, że w ustawie, która ma funkcjonować w perspektywie kilkudziesięcioletniej, taki jasny impuls, że parlament widzi potrzebę poważnego traktowania sektora prywatnego, jest niezwykle potrzebny. Polski przemysł państwowy, ale również przemysł prywatny, to są dwie strony tego samego medalu. Powinniśmy korzystać z potencjału zarówno jednej, jak i drugiej strony, zwłaszcza że zgodnie z poprawką, którą zgłosił pan poseł Bejda, 50% wydatków ma być lokowanych w polskim przemyśle. Tutaj powinien być również jasny sygnał co do tego, że to musi być zarówno w tej części, której właścicielem jest Skarb Państwa, ale także w części prywatnej. W tej części, która ma również bardzo silny potencjał.

Powrócę do likwidacji wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzupełnień. Tu była obietnica ze strony pana premiera Kaczyńskiego, ale ona nie została zachowana. Muszę powiedzieć, że oceniamy te przepisy jako bardzo silne zagrożenie wystąpienia chaosu. Uważamy, że może się to skończyć kolejnym przykładem tzw. Polskiego Ładu. Apelujemy do rządu o refleksję, czy aby na pewno to jest dobry kierunek zmian akurat w tym momencie, kiedy jesteśmy pod tak silną presją ze strony otoczenia zewnętrznego. Uważamy, że pozostawienie w kompetencjach ministra obrony narodowej uchwalania programu rozwoju sił zbrojnych również nie jest zbyt dobrym pomysłem. To powinien być program rządowy poprzedzony uzyskaniem silnego mandatu parla-

mentu, ponieważ w jego istotę wpisana jest parlamentarna zgoda i interdyscyplinarność. To wymaga zupełnie innego podejścia.

Na przykład Ministerstwo Aktywów Państwowych rozumie obszar budowania kompetencji przemysłu, a z kolei Ministerstwo Edukacji i Nauki tworzy perspektywy budowania kompetencji w nauce wśród ludzi. Według propozycji rządu to ma być program resortowy, który podlega zmianom wyłącznie za zgodą resortu. Czyli nie został zauważony możliwy efekt synergii. Uważamy, że to jest bardzo poważny błąd.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Panie pośle, minuta.

Poseł Mirosław Suchoń (Polska2050):

Miało być 10 minut, panie przewodniczący. Polska 2050 będzie składać poprawkę również w obszarze udziału przedsiębiorców w zakresie tworzenia możliwości funkcjonowania produkcji i usług w okresach poza pokojem. To również będzie przedmiotem naszej poprawki. Będziemy również składać poprawkę dotyczącą pakietu dla żołnierza. Uważamy, że przepisy dotyczące opiniowania służbowego nie odpowiadają współczesnym wyzwaniom. Nie może być tak, że życie prywatne żołnierza jest brane pod uwagę w opinii służbowej. To powinny być przypadki wyjątkowe. Rozumiemy taką potrzebę w wyjątkowych przypadkach. Natomiast branie prywatnego życia żołnierza pod uwagę nie powinno się zdarzyć w demokratycznym państwie prawnym. Będziemy również składać poprawkę, która będzie odpowiadała na wyzwania wymagające zapewnienia bezpieczeństwa w przypadku bardzo szerokiego uprawnienia w zasadzie do przetwarzania wszystkich danych obywateli przez wojsko. Uważamy, że to jest niezwykle potrzebne.

I ostatnia rzecz, panie przewodniczący. Jest bardzo poważny deficyt w zakresie zmian w ustawie offsetowej. Niestety, ona nie została zauważona w projekcie ustawy. Natomiast budowanie kompetencji przemysłu i budowanie silnego przemysłu jest dzisiaj w interesie państwa. Wiemy, że to jest bardzo potrzebne. To wymaga pilnych zmian w ustawie offsetowej. Będziemy się tego domagać. Będziemy to proponować na dalszych etapach, prawdopodobnie już poza trybem związanym z tą ustawą.

Na koniec jeszcze raz bardzo serdecznie dziękuję za prace w podkomisji…

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję.

Poseł Mirosław Suchoń (Polska2050):

…i bardzo proszę o przyjęcie tych poprawek, które mają poprawić tę ustawę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Pani poseł Anna Maria Siarkowska.

Poseł Anna Maria Siarkowska (PiS):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, również ze swojej strony chciałabym serdecznie podziękować za pracę nad ustawą o obronie Ojczyzny, zarówno stronie ministerialnej, jak i wszystkim posłom, z którymi naprawdę bardzo sprawnie te prace prowadziliśmy. Chciałabym podkreślić, że zmiany wprowadzone tą ustawą są dzisiaj kluczowe dla sił zbrojnych. Przede wszystkim te, które są związane ze zwiększeniem ich finansowania do 3% PKB. Także te, które gwarantują, że 50% tych środków będzie lokowanych w polskim przemyśle zbrojeniowym. Jest tylko pytanie, na ile rzeczywiście nasz przemysł zbrojeniowy jest w stanie już dziś absorbować 50% środków, które są planowane w tym roku i w kolejnych latach i będą przeznaczone na wydatki zbrojeniowe. Być może o tym powinniśmy jeszcze wspólnie porozmawiać w drugim czytaniu.

Chciałabym również zauważyć, że cenne są zmiany umożliwiające przejęcie Wojskom Obrony Terytorialnej kontroli nad kwestiami związanymi z zarządzaniem kryzysowym. Jednak w ustawie nie ma rozwiązań dotyczących odtworzenia Obrony Cywilnej. Nie ma ich dlatego, ponieważ ten obszar podlega Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wiem, że toczą się prace nad nową ustawą w tym zakresie. Do podko-

misji wpłynęła jedna z poprawek, która dotyczyła Obrony Cywilnej. Zgodnie z sugestią pana przewodniczącego Michała Jacha ta poprawka, która miała wprowadzić nowy dział do ustawy o obronie Ojczyzny, będzie po prostu przekazana przez Komisję Obrony Narodowej do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w celu rozważenia, czy propozycje, które się w niej znalazły, mogą być uwzględnione w pracach, które obecnie toczą się nad ustawą o Obronie Cywilnej.

Chciałabym również zauważyć, że drugą kwestią kluczową, której nie ma, której ta ustawa również nie reguluje, a która również należy do kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, ale jest kluczowa dla budowania potencjału obronnego państwa, jest sprawa związana z dostępem do broni. Myślę, że nad tym również powinniśmy się pochylić. Nie mówię tylko o dostępie obywateli do broni i o pewnych uproszczeniach, które powinny zostać wprowadzone, ale również uważam, że powinny zostać rozwiązane kwestie związane z dysponowaniem bronią przez żołnierzy, zarówno w trakcie służby, jak i po jej opuszczeniu. Wiemy, że dzisiaj żołnierz, który odchodzi z wojska, musi po prostu od początku robić uprawnienia cywilne, jeśli ich nie posiada.

Chciałabym również zauważyć, że pilną potrzebą jest realizacja założeń strategii bezpieczeństwa narodowego związanych z ustawą, której wciąż jeszcze brakuje, czyli z ustawą o zarządzaniu bezpieczeństwem narodowym. Bezpieczeństwo narodowe i zarządzanie bezpieczeństwem narodowym, to nie jest tylko kwestia należąca do Ministerstwa Obrony Narodowej i do prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Tak naprawdę w to wszystko jest zaangażowany cały aparat państwa. Uważam, że to jest również pilna potrzeba, nad którą powinniśmy się w najbliższym czasie również pochylić. Chciałabym również podkreślić, że w ramach prac nad ustawą zgłaszałam poprawkę dotyczącą szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Ta poprawka nie uzyskała akceptacji Ministerstwa Obrony Narodowej. Dlatego ją wycofałam. Uważam, że tutaj kluczowe jest porozumienie i przyjmowanie takich zmian jednak w ramach pewnego konsensu.

Co jest celem? Co tak naprawdę jest kluczowe? Uważam, że kluczowe byłoby mimo wszystko zmierzanie do tego, żeby odbudować potencjał szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, którego rolą nie jest przecież zajmowanie się bieżącym administrowaniem wojskiem. Ma zadania wynikające z dowodzenia siłami zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej. To przecież był pierwszy krok w tym zakresie, który został poczyniony, kiedy przyjęty został tzw. mały SKiD, czyli mała reforma systemu kierowania i dowodzenia. Tak naprawdę jesteśmy w trakcie odtwarzania całego systemu kierowania i dowodzenia, który został – niestety – zdezorganizowany reformą wprowadzoną przez pana generała Kozieja, reformą, która w taki sposób zorganizowała system kierowania i dowodzenia, że nie odpowiada on potrzebom obronnym państwa polskiego. To należy dzisiaj bardzo mocno podkreślić, że powinniśmy dążyć do tego, żeby odtworzyć dowództwa poszczególnych rodzajów sił zbrojnych. Odtworzyć dowództwa Sił Powietrznych, Wojsk Lądowych czy Marynarki Wojennej. Niestety, obecnie brak jest jednolitego dowództwa w tym zakresie, tj. w zakresie całego systemu kierowania i dowodzenia. Przykładem niech będą chociażby Siły Powietrzne, które w części podlegają Dowództwu Operacyjnemu Rodzajów Sił Zbrojnych. Mówię tutaj chociażby o Centrum Operacji Powietrznych czy o ośrodkach dowodzenia i naprowadzania. Z kolei Dowództwu Generalnemu Rodzajów Sił Zbrojnych podlegają chociażby jednostki lotnicze, wojska obrony przeciwlotniczej czy wojska radiotechniczne. W związku z tym uważam, że powinniśmy być w ścisłym kontakcie z Ministerstwem Obrony Narodowej i przekonać jednak pana ministra, że zmiany w tym zakresie są tak naprawdę kluczowe, żeby cały system kierowania i dowodzenia mógł bez przeszkód i sprawnie funkcjonować, gdybyśmy w takiej sytuacji zagrożenia się znaleźli. Wtedy ten system po prostu powinien sprawnie działać, a nie powodować niepotrzebne perturbacje i pewne konflikty, które – niestety – obecny kształt systemu kierowania i dowodzenia tak naprawdę sam generuje.

Na koniec chciałabym odpowiedzieć panu posłowi Kulaskowi, który mówił o ewentualnym zmniejszeniu liczebności rodzajów sił zbrojnych i postawieniu na armię superwyspecjalizowaną. Panie pośle, to już generalnie było. Tego typu podejście, która zakłada małą armię, armię zawodową superwyposażoną, to jest podejście, które zakłada to, że nie ma konieczności użycia armii w obronie państwa. Taki kształt armii, to jest armia eks-

pedycyjna. Musimy bardzo poważnie brać pod uwagę zagrożenia związane z bezpieczeństwem narodowym. Z sytuacją, w której – nie daj Boże – przyjdzie nam kiedyś ten cały system uruchomić w obronie naszego państwa. Kształt sił zbrojnych musi temu odpowiadać. Tutaj kluczowe są – oczywiście – dwa elementy. Są to zarówno wojska operacyjne, które mają swoje superwyspecjalizowane elementy czy Wojska Specjalne, które są częścią wojsk operacyjnych…

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Pani poseł, minuta.

Poseł Anna Maria Siarkowska (PiS):

Już kończę, panie przewodniczący. Ale również Wojska Obrony Terytorialnej. W tym zakresie, jeżeli chodzi o Wojska Obrony Terytorialnej uważam, że powinny być bardzo mocno rozszerzone, rozbudowane i wyposażone w zdolności przeciwpancerne i przeciwlotnicze. Szanowni państwo, chciałabym zauważyć, że Amerykanie, chociażby komentując kwestie związane z ewentualnym dostarczeniem samolotów Ukrainie, wyraźnie podkreślili, że tak naprawdę samoloty bojowe nie są kluczowe w obronie państwa. Kluczowe są zdolności przeciwpancerne i przeciwlotnicze. Uważam, że na tym powinniśmy się dzisiaj skoncentrować. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Proszę bardzo, pan poseł Andrzej Rozenek. Pan przewodniczący.

Poseł Andrzej Rozenek (PPS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, postaram się mówić bardzo krótko. Na wstępie podziękuję wszystkim państwu, którzy pracowali w podkomisji. To była naprawdę heroiczna praca. Dziękuję za wasz wysiłek. Szczególnie dziękuję panu posłowi Mirosławowi Suchoniowi, który podjął się reprezentacji wszystkich kół mających tutaj swoich przedstawicieli. Wiem, że reprezentował nas godnie i bardzo merytorycznie. Co do sytuacji, w której się znaleźliśmy. Jest wojna. Prawda? U naszych granic jest wojna. Widzę, że ma to znaczący i korzystny wpływ, jeżeli chodzi o refleksję nad naszą obronnością. Ci, którzy jeszcze do niedawna opowiadali o tym, żeby zmniejszać budżet na obronność narodową, dzisiaj nagle – z przyjemnością to stwierdzam – mówią, że ten budżet można podnieść do 3% PKB. Witam to z dużym uznaniem, bo to dobra zmiana. Naprawdę dobra zmiana. Polska potrzebuje silnej, skutecznej i dobrze uzbrojonej armii.

Niewątpliwie ta ustawa temu pomaga. Może temu pomóc. Natomiast w tym miejscu chcę się z państwem podzielić dosłownie trzema wątpliwościami czy trzema refleksjami, które chyba w tym momencie należy podnieść. Po pierwsze, przez ostatnie 7 lat, które nie zostały dobrze wykorzystane, jeżeli chodzi o modernizację polskiej armii, to chyba nie przepisy stały na przeszkodzie temu, żeby armię modernizować. To nie brak tej ustawy był powodem tego, że wiele programów obronnych zostało zaprzepaszczonych czy nie rozwija się w sposób należyty. Myślę, że jeżeli jakieś prawo było tutaj problemem, to być może można byłoby powiedzieć o prawie o zamówieniach publicznych. Oczywiście, mówię to z ironią. Szanując tę ustawę, chcę powiedzieć, że mam nadzieję, że wobec tego, co się dzieje za naszą granicą, będziemy mogli mówić również o realnym wzmacnianiu obronności Polski.

Chcę też zauważyć, że nadal pozostaje problem, który wynika z konstytucji, problem obszarów odpowiedzialności podzielonych między prezydenta, premiera i ministra obrony narodowej. Działamy tutaj w zakresie wyznaczonym przez konstytucję – wiem o tym doskonale – i ta ustawa nie mogła tego zmienić. Ale zwracam uwagę, że ten problem nadal istnieje. Niestety, nachodzące na siebie kompetencje tych trzech ważnych osób nie ułatwiają kierowania i usprawniania kierowania armią.

Kolejna sprawa była poruszona przez panią poseł Annę Marię Siarkowską. Bardzo przyłączam się do pani głosu. Rzeczywiście, Obrona Cywilna jest i powinna być fundamentem obronności każdego nowoczesnego państwa. Nie ma tutaj ani słowa o Obronie Cywilnej. Jest to wielka wada tego projektu, który – jak państwo wiedzą – jest bardzo obszerny i powinien zawierać również takie uregulowania.

Na koniec powiem, że to jest – oczywiście – ustawa, która ma charakter monumentalny. Wiele spraw porządkuje. Wiele spraw zbiera w jedno miejsce. Na pewno była potrzebna. Tylko wrócę do początku mojej wypowiedzi. Jesteśmy w stanie szczególnego zagrożenia. Moja obawa polega na tym, czy przypadkiem nie wprowadzamy chaosu w momencie, w którym ten chaos jest nam najmniej potrzebny. Obrazowo mówiąc, mieliśmy do tej pory wykopane okopy, transzeje, stanowiska ogniowe. W tej chwili to wszystko burzymy, żeby stworzyć fortecę – bo to prawo będzie pewną legislacyjną fortecą dla naszej armii. Tylko istnieje takie niebezpieczeństwo, że zburzymy to, co było do tej pory, a nie zdążymy wdrożyć tego, co jest w tej fortecy. Tego się obawiam, bo czas jest bardzo niespokojny. Dlatego chciałem zadań pytanie panu ministrowi. To jest pytanie fundamentalne, dotyczące tej ustawy. Ta ustawa odwołuje się do wielu rozporządzeń, do aktów niższej rangi. Moje pytanie brzmi tak. Czy resort obrony jest przygotowany? Czy ma pełne szuflady rozporządzeń, aktów niższej rangi do tej ustawy? Jeżeli tak, to jestem spokojny o to, że ta ustawa rzeczywiście odniesie skutek. Ale jeżeli nie, to – proszę sobie dokładnie poczytać tę ustawę – prawie w co drugim czy co trzecim artykule jest odesłanie, żeby minister coś uregulował rozporządzeniem. Jeżeli tego nie ma, możemy wprowadzić ogromny chaos w obronności Rzeczypospolitej w momencie, kiedy ten chaos może być dla nas szczególnie niebezpieczny.

Kończąc chcę nadmienić, że to jest ważne. Ten projekt jest niesamowicie ważny i dobrze, że się pojawił. Natomiast odpowiedzialność za jego wdrożenie, odpowiedzialność za to, żeby nie wywołał chaosu i rzeczywiście wzmocnił naszą armię spoczywa na rządzących. Chcę, żeby państwo dobrze zrozumieli, jak wielka jest to odpowiedzialność, szczególnie w takim momencie, w jakim znajdujemy się w tej chwili. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Proszę państwa, zgłoszenia posłów wyczerpały się. Mamy jeszcze dwa zgłoszenia od przedstawicieli organizacji. Czy państwo są? Proszę państwa, proszę się przedstawić. Słucham? Pan Scheffler, proszę bardzo. Dwie minuty na wystąpienie.

Zastępca kierownika Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych Tomasz Scheffler:

Dziękuję za możliwość zabrania głosu w imieniu samorządu radców prawnych. Chcielibyśmy zwrócić uwagę na pewien problem, który się pojawi. Możliwe, że marginalny dla całości ustawy, natomiast dosyć istotny dla środowiska radców prawnych. W art. 275 ust. 5 wprowadza się specjalną regulację dotyczącą czasu pracy radcy prawnego, który jednocześnie jest żołnierzem. Ta regulacja poprzez jednoczesne uchylenie art. 18 ustawy o radcach prawnych wprowadza jak gdyby dwa tryby funkcjonowania radców prawnych. Bardzo prosilibyśmy o rozważenie tego, żeby jednak nie doszło do naruszania konstytucyjnej jedności wykonywania naszego zawodu. To jest istotne chociażby dlatego, że jednak wykonywanie zawodu osoby, która świadczy pomoc prawną powinno być niezależne. Powinno prowadzić do możliwości zachowania tajemnicy zawodowej i całej otoczki związanej z kulturą zachodu, z cywilizacją łacińską. W związku z tym prosilibyśmy o to, żeby poprzez tę manipulację związaną z wykonywaniem czasu pracy, która tam się znajduje i uchyleniem art. 18 ustawy o radcach prawnych nie doprowadzać do rozbicia możliwości wykonywania naszego zawodu. Jest złożona poprawka na piśmie. Prosiłbym o zapoznanie się z nią i z argumentacją, która tam się znajduje oraz o rozważenie możliwości podjęcia decyzji zgodnej z naszą prośbą i sugestią. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Proszę, jeszcze pan prezes Grzegorz Rychwalski. Dwie minuty.

Wiceprezes zarządu Polskiego Związku Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego – Krajowi Producenci Leków Grzegorz Rychwalski:

Dzień dobry państwu. Bardzo dziękuję za możliwość uczestniczenia w pracach podkomisji. Bardzo dziękuję wszystkim państwu za tę pracę i podkreślam to, co powiedział pan przewodniczący, że mieliśmy szansę na dyskusję i rozmowy. Chciałem jeszcze zwrócić uwagę, że Ministerstwo Obrony Narodowej zobowiązało się do przedstawienia informacji w zakresie art. 757, który był kwestią dyskutowaną i nierozstrzygniętą na posiedzeniu

podkomisji. Jako przedstawiciele Krajowych Producentów Leków wyciągnęliśmy także wnioski z dyskusji w podkomisji zdrowia. Podtrzymujemy poprawki, które zgłaszaliśmy. Jeżeli nasze propozycje znalazłyby uznanie państwa posłów w tym zakresie, były przepracowane względem całej dyskusji, która odbyła się na posiedzeniu podkomisji. Zdaje się, że w sposób kompromisowy adresuje ona to, co było dyskutowane i wskazywane przez przedstawicieli Ministerstwa Obrony Narodowej. I raz jeszcze prośba o odniesienie się do art. 757, o którym rozmawialiśmy. Ministerstwo zobowiązało się, że do tego tematu powróci. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję panom. Panu mecenasowi Schefflerowi, panu Tomaszowi Schefflerowi chcę najpierw powiedzieć, że tą sprawą zajmowaliśmy się wczoraj na posiedzeniu podkomisji. Pan minister wyjaśnił w sposób jednoznaczny intencje ustawodawcy. Natomiast, jeśli chodzi o pana prezesa Rychwalskiego, ta kwestia była również wczoraj, już mi się mylą dni, wyjaśniana na posiedzeniu podkomisji. Wydaje mi się – chcę to powiedzieć Komisji – że to była kwestia świadczeń rzeczowych przedsiębiorców. W tym przypadku przedsiębiorców przemysłu farmaceutycznego, którzy jakoby obawiali się, że w przypadku ogłoszenia obowiązku świadczenia takich świadczeń rzeczowych zostaną całkowicie pozbawieni możliwości funkcjonowania. Trzeba wierzyć, że państwo nie jest od tego, żeby się samo sparaliżowało. Proszę państwa, panie mecenasie, weźmiemy pod uwagę zobowiązania, które podjęliśmy. Przepraszam, panie prezesie. Kwestie, którymi się zajmowaliśmy, są – oczywiście – zapisane. Nasze stanowisko jest jednoznaczne. Oczywiście, jeżeli pan lub pańskie stowarzyszenie będzie sobie tego życzyło, mogę się również z państwem spotkać.

Proszę państwa, zakończyliśmy rozmowy…

Sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Wojciech Skurkiewicz:

Czy ja mogę jako strona rządowa?

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Panie ministrze, właśnie teraz chciałem poprosić pana ministra o zabranie głosu. Dobrze. To najpierw pan minister, a potem jeszcze wrócę do pewnych kwestii. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MON Wojciech Skurkiewicz:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w istocie w pierwszej kolejności chciałbym w imieniu tu obecnych podziękować państwu za pracę w ramach podkomisji nad ustawą. Rzeczywiście, to ponad 800 artykułów, które przerobiliśmy wspólnie, nad którymi pochyliliśmy się dogłębnie. To wskazuje, że można pracować merytorycznie ponad podziałami, mimo że jest też sporo różnic. Szanowni państwo, chciałbym tylko króciutko, bo moi współpracownicy i ja wielokrotnie się wypowiadaliśmy, ale muszę, mam obowiązek powiedzieć o jednej kluczowej kwestii. Był tu zarzut, że były deklaracje z mównicy sejmowej, które nie zostały zrealizowane. Szanowni państwo, kwestie mobilizacyjne – powtarzam to po raz kolejny, już może nawet nasty – w żaden sposób nie ulegają zmianie. Kwestie mobilizacyjne są realizowane w formule jeden do jednego z obecnego systemu, również w tym, który zawarto w ustawie o obronie Ojczyzny. To nie jest czas i pora, żeby cokolwiek w tym zakresie zmieniać. Taka była deklaracja z naszej strony i tak to będzie realizowane w momencie wejścia w życie ustawy. Jeszcze raz chcę państwa zapewnić, że te działania są absolutnie klarowne, przejrzyste, transparentne. To będzie realizowane na takich zasadach, na jakich odbywa się to w tej chwili, bo to nie jest czas i pora, mając na względzie to, co się dzieje za naszą wschodnią granicą, żeby robić w tym zakresie rewolucję.

Szanowni państwo, kwestia Obrony Cywilnej jest w opracowaniu, jest przygotowywana ustawa. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przygotowuje tę ustawę. Ona też będzie kluczowa, jeżeli chodzi o zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej. Mam nadzieję, że już wkrótce to przedłożenie trafi na posiedzenie Komitetu Stałego Rady Ministrów, jak również na posiedzenie rządu i będziemy mogli pracować nad nim również w parlamencie. Zdecydowaliśmy się na rozdzielenie tych dwóch

obszarów – obszaru wojskowego i obszaru zabezpieczenia ludności cywilnej poprzez ustawę o Obronie Cywilnej. Będzie to realizowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Szanowni państwo, też kluczowa kwestia. Ten podział, który jest, będzie jasno sprecyzowany i zarysowany dzięki ustawie o obronie Ojczyzny. To właśnie Ministerstwo Obrony Narodowej na mocy tej ustawy będzie odpowiadało za kwestie dotyczące kwalifikacji wojskowej. To jest też obszar, który do tej pory był dość mocno rozmyty. Z jednej strony uczestniczyło w nim Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, jak również Ministerstwo Obrony Narodowej. To też będzie uregulowane.

Pragnę zwrócić uwagę na jeszcze jedną kwestię i odnieść się do poprawki, którą przyjęła podkomisja, odnośnie do wsparcia polskiego, rodzimego przemysłu obronnego poprzez lokowanie w nim 50% wydatków modernizacyjnych. Jeszcze powtórzę to, co powiedziałem na posiedzeniu podkomisji. W najbliższym czasie czekają nas olbrzymie wyzwania modernizacyjne, również te bardzo kosztochłonne. Również te, które – być może – nie będą lokowane w polskim przemyśle obronnym. To choćby realizacja programu „Wisła" czy drugiego etapu programu „Wisła". Gremialnie państwo podnosili to, że obrona przeciwrakietowa jest niezbędna. Jeżeli chodzi o program „Homar", jest on już w realizacji. Ale, jeżeli chodzi o program „Kruk", który będzie bardzo kosztochłonny, najprawdopodobniej nie będzie on realizowany przez polski przemysł obronny, bo polski przemysł obronny nie ma potencjału w tym zakresie. Proszę mieć świadomość, że dlatego ta ustawa i rozwiązania, które zostały zaproponowane… Ministerstwo Obrony Narodowej realizując określone programy operacyjne i konkretne zamówienia służące wzmocnieniu potencjału obronnego Rzeczypospolitej musi podejmować ważne decyzje, trudne decyzje, nie zawsze związane z funkcjonowaniem polskiego przemysłu zbrojeniowego. Szacujemy, że w tym roku zamówienia skierowane do polskiego przemysłu obronnego będą miały wartość ok. 9 mld zł. To są naprawdę bardzo duże pieniądze. Wszystko to, co jest możliwe do zrealizowania w polskim przemyśle zbrojeniowym, realizujemy właśnie u naszych partnerów, czy to z Polskiej Grupy Zbrojeniowej czy z innych podmiotów, których właścicielami są również osoby fizyczne. Przecież takie przypadki też mamy.

Jeszcze jedna uwaga, odnośnie do radców prawnych. Szanowni państwo, przypomnę, że radcowie prawni czy prawnicy, którzy funkcjonują w strukturach wojskowych, są ważnym elementem sił zbrojnych. Tylko pragnę zwrócić uwagę na jedną kwestię. W pierwszym rzędzie, w pierwszej kolejności oni są żołnierzami Rzeczypospolitej Polskiej. W pierwszej kolejności mają realizować, mają wykonywać zadania, które nakłada na nich ojczyzna, które nakłada na nich dowodzący, które nakłada na nich Wojsko Polskie. To, w pierwszej kolejności. Uzupełnieniem tego, że są żołnierzami, jest ich profesjonalizacja w zawodach prawniczych, w tym to, że są radcami prawnymi i wykonują ten zawód będąc w mundurze. Dlatego jest ta kwestia, że nie 16 godzin wprost, ale 40 godzin powinien realizować swoje zadania żołnierz Wojska Polskiego, który jest także radcą prawnym.

Dziękuję bardzo. Jeszcze raz dziękuję państwu. Dziękuję podkomisji. Dziękuję Komisji Obrony Narodowej za współpracę i za pracę w ramach realizacji tego projektu.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Proszę państwa, bardzo dziękuję wszystkim za dyscyplinę wypowiedzi. Dziękuję za te uwagi. Jeszcze raz dziękuję za pracę.

Teraz przystępujemy już do finalizacji naszej pracy. Przedstawiciele poszczególnych klubów, którzy zabierali głos, zapowiadali, że zgłoszą poprawki. Cieszę się i dziękuję państwu za to, że te poprawki zgłoszą państwo w drugim czytaniu. W związku z tym na dzisiejszym posiedzeniu Komisji nikt nie zgłaszał poprawek, za co dziękuję w swoim imieniu, ale przede wszystkim w imieniu Biura Legislacyjnego, bo to by oznaczało bardzo dużą pracę. Dziękuję państwu.

O tym, że ta praca była bardzo istotna… Tym wszystkim, którzy nas obserwują, chcę powiedzieć, że w trakcie prac podkomisji nie było tak, że wszyscy sobie dziękowali tak, jak dzisiaj. Co prawda czuję się trochę nieswojo, bo cała opozycja o mnie dobrze mówi. To może być źle widziane. Natomiast chcę powiedzieć, że często była bardzo twarda dyskusja. Tym bardziej bardzo serdecznie dziękuję całej ekipie rządowej, która tutaj była.

Proszę państwa, ta ustawa staje się takim kodeksem, prawie że konstytucją dotyczącą bezpieczeństwa. To było niezwykle wielkie wyzwanie legislacyjne. My – posłowie – zdajemy sobie z tego sprawę, chociaż niewielu z nas ma doświadczenie stricte legislacyjne. Za to wszystkim państwu, którzy byli w to zaangażowani, jeszcze raz chcę podziękować. Za to, że była niezwykła sprawność. Również dziękuję za to, że na wszelkie uwagi, które były w trakcie procedowania, była bardzo szybka odpowiedź lub odpowiedź terminowa, co niezwykle usprawniało pracę.

Jako przewodniczący Komisji chcę również podkreślić otwartość strony rządowej na uwagi, poprawki, a nawet na twarde słowa posłów opozycji. Ministerstwo w trakcie twardej, męskiej rozmowy – nie ujmując nic kobietom… Po jednej czy po drugiej takiej rozmowie wypracowywano wiele kompromisów. Warto podkreślić, że to jest niezwykle cenne. Chcę państwu – naszym gościom – bardzo, bardzo gorąco podziękować za tę niezwykłą sprawność, z którą mieliśmy do czynienia. To jest również podziękowanie w stronę opozycji. Nawet, kiedy opozycja miała wnioski, rozmawialiśmy o nich dotąd, aż utarł się jakiś przepis, który satysfakcjonował obie strony.

Zatem, proszę państwa, pozwolą państwo, że przystąpimy do finalizacji pierwszego, najważniejszego, w moim przekonaniu, etapu procedowania tej ustawy. Przystępujemy do głosowania. Jeżeli państwo wyrażą zgodę, przystąpimy do głosowania nad przyjęciem całego sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej. Nie słyszę sprzeciwu. To musi być – o przystąpienie do głosowania. Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem o przyjęcie sprawozdania podkomisji o projekcie ustawy o obronie Ojczyzny w brzmieniu wypracowanym przez podkomisję nadzwyczajną. Proszę… Jest prośba o sprawdzenie kworum? Było już.

Poseł Cezary Tomczyk (KO):

Chodzi o to, że na czytnikach wyświetla się, że jest sprawdzenie kworum, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Rzeczywiście, jest sprawdzenie kworum. Nie zwracamy na to uwagi. Proszę państwa, to jest głosowanie w sprawie przyjęcia sprawozdania podkomisji. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem sprawozdania? Proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciwny? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Głosowało 38 posłów, wszyscy za. Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie Komisji o projekcie ustawy o obronie Ojczyzny w brzmieniu wypracowanym przez podkomisję nadzwyczajną. Serdecznie wszystkim państwu za to dziękuję.

Proszę państwa, cieszę się. Było to dla mnie niezwykle istotne, że mogłem kierować pracami podkomisji nadzwyczajnej.

Teraz pozostało nam wyznaczenie sprawozdawcy. Jeżeli państwo to zaakceptują, będę zaszczycony mogąc być sprawozdawcą Komisji na posiedzeniu plenarnym. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu zrozumiem, że wyrażają państwo na to zgodę. Bardzo serdecznie państwu za to dziękuję.

Jeszcze pan minister. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MON Wojciech Skurkiewicz:

Bardzo serdecznie państwu dziękuję za poparcie…

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę państwa, proszę jeszcze wysłuchać. Pan minister.

Sekretarz stanu w MON Wojciech Skurkiewicz:

…ustawy. Dziękuję jeszcze raz, po raz kolejny. Panie przewodniczący i jeszcze jedno zdanie panu posłowi Rozenkowi, bo to mi umknęło, a to jest bardzo ważne. Odnośnie do aktów wykonawczych. Przypomnę, że zmieniamy i przyspieszamy wejście w życie aktów wykonawczych do 18 miesięcy od wejścia w życie tej ustawy. Do tego czasu obowiązuje większość dotychczasowych rozporządzeń. Jest 10 kluczowych rozporządzeń, które w związku z tą ustawą powinny być przyjęte jak najszybciej. One są już przygotowane do realizacji. Mało tego, przyjęty jest również harmonogram określający, kiedy poszczególne rozporządzenia będą wchodziły w życie.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

Komisja wybrała mnie na sprawozdawcę.

Wyczerpaliśmy porządek dzisiejszego posiedzenia.

Zamykam posiedzenie Komisji. Informuję, że protokół posiedzenia będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji. Dziękuję. Do widzenia państwu.